

Извештај **Правна клиника за медијацију** **Правни факултет Универзитета у Београду** **2023/24.**

Факултет: Правни факултет Универзитета у Београду
Предавач: Блажо Недић; **Асистенткиња предавача:** Милица Тошић
Сарадница у настави: Ана Мемети

Период реализације: Октобар 2023. – мај 2024.

Правни факултет Универзитета у Београду је у школској 2023/24. години организовао Правну клинику за медијацију за студенте четврте године основних студија, апсолвенте, као и студенте мастер студија. Правна клиника за медијацију организована је у сарадњи са организацијом Партнери за демократске промене Србија (Партнери Србија), акредитованом за спровођење основне и специјализованих обука за медијаторе у Републици Србији.

I. Студенткиње и студенти који су успешно савладали програм Правне клинике за медијацију

Целокупан програм Правне клинике за медијацију, укључујући активно учешће на предавањима у току оба семестра и учешће у симулацијама медијације у својству медијатора/ке и страна у спору, савладало је 16 студената и студенткиња.

II. Програм

Програм Клинике одвијао се током два семестра. У првом, зимском семестру у обиму од једног двочаса недељно, Правна клиника за медијацију пратила је програм основне обуке за медијаторе и анализирила применљиве међународне инструменте и стандарде, те домаћа и регионална искустава у примени медијације. У другом, летњем семестру организоване су практичне симулације и вежбе за студенте на стварним и хипотетичким случајевима медијације, уз и гостовања домаћих и међународних медијатора.

II.1. Први семестар

У току првог семестра Правне клинике, студенткиње и студенти су се упознали са теоријским основама медијације, комуникације, преговарања и решавања

конфликата. Програм је организован кроз 10 предавања, током којих су обрађене следеће теме:

1. 20. октобар 2023. – Медијација и алтернативно решавање спорова – историјат и основни појмови;
2. 26. октобар 2023. – Домаћи и међународни правни оквир за примену медијације;
3. 2. новембар 2023. – Основна начела и принципи процеса медијације;
4. 9. новембар 2023. – Фазе медијације – Едукативни филм: Медијација у привредном спору.
5. 23. новембар 2023. – Вештине комуникације и управљања конфликтима (онлајн);
6. 30. новембар 2023. - Увод у вештине преговарања (онлајн);
7. 7. децембар 2023. – Напредне вештине преговарања;
8. 14. децембар 2023. – Припрема медијатора и страна за медијацију;
9. 21. децембар 2023. – Медијација у Србији и региону - Учешће студената у конференцији о медијацији коју је организовао БЕКОП;
10. 28. децембар 2023 – Фазе процеса медијације и поступање медијатора.

Сва предавања одржана уживо била су организована у просторији Семинар 236 на Правном факултету. Предавање број 9, организовано је кроз учешће студенткиња и студента Клинике на конференцији „Алтернативно решавање спорова – медијација“, коју је Београдска конференција правника - БЕКОП организовала у просторијама Општине Стари Град. Током конференције, о искуствима бављења медијацијом у Србији говорили су медијатори Блажо Недић, Никола Томић и Горазд Ђуровић, а адвокатица Дора Љевар из Загреба представила је студентима актуелне трендове у примени медијације у Хрватској.

Детаљни програм првог семетра Правне клинике за медијацију приложен је као Анекс 1.

II.2. Други семестар

У току другог семестра Правне Клинике, студенткиње и студенти учествовали су у практичним вежбама и симулацијама медијације, тако што су добијали улоге страна у спору или медијатора/ки. Симулације су организоване на следећи начин: У складу са улогом која им је додељена, студенти су унапред добијали хипотетичке студије случаја и писане инструкције са информацијама за сваку улогу. Након поделе улога и припреме за симулацију, сви студенти су по групама учествовали у симулацијама које су трајале од 45 – 60 минута. По окончаним симулацијама студенти, предавач и сарадници су износили своје утиске и давали повратне информације и сугестије за унапређење примене стечених знања и вештина.

Сва предавања у другом семестру одржана су у Амфитеатру VIII на Правном факултету. Рад у другом семестру састојао се од 6 термина, током којих су организоване следеће вежбе и симулације:

1. 12. март 2024. Предмет – Спор две цимерке око закупа стана. Две студенткиње су учествовале у симулацији у улогама две другарице - цимерке које због нерешених сукоба не желе више да деле изнајмљени стан који су изнајмљивале, нити да се друже. Сви остали студенти су били у улогама медијатора и један за другим постављали питања у циљу споразумног решавања сукоба.
2. 26. март 2024. Предмет – Подела заоставштине између сродника. Четворо студената је добило улоге страна у сукобу – два сродника и њихова два пуномоћника, који су у спору везаном за деобу заоставштине. Предавач је демонстрирао улогу медијатора у оваквом спору, како би примером показао различите вештине и фазе рада медијатора у решавању спорова.
3. 16. април 2024. Предмет – Накнада штете причињене на чамцу. Сви студенти су подељени у групе и имали су улоге медијатора и две сукобљене стране – комшије који су у спору око санирања штете на чамцу изазване пожаром у заједничкој гаражи.
4. 23. април 2024. године. Предмет – Спор између брата и сестре око коришћења и деобе породичне куће. Сви студенти су подељени у групе које су чинили медијатор и две сукобљене стране – брат и сестра који су у сукобу око коришћења заједничке породичне куће на Златибору.
5. 7. мај 2024. године. Предмет – Привредни спор између произвођача и добављача. Студенти су били подељени у групе које су чинили медијатор и две сукобљене стране у привредном спору – фирма која се бави производњом парфема и фирма која узгаја цвеће за потребе прављења тих парфема.
6. 21. мај 2024. године – Студентима су приказани едукативни филмови путем којих су амерички медијатори, Daniel Weinstein и Bruce Edwards, одржали предавања и поделили своја искуства о томе у томе како бити успешан медијатор и успешан адвокат у медијацији. До краја последњег часа, студенти у имали прилике да дају своју евалуацију програма и организације Правне клинике за медијацију, и разговарали са предавачем и сарадницима о наредним корацима и будућој сарадњи.

II.3. Додатне активности

У недељу, 21. априла 2024. године, удружење студената БЕКОП организовало је годишњу конференцију са циљем да студентима права представи различите професије и области у којима правници могу да се усавшавају. У сесије конференције посвећене медијацији, учествовали су предавач Блажо Недић, као и полазнице Правне клинике за медијацију, Ања Толимир и Драгана Милојчић, које су током дискусије и након постављених питања од стране учесника конференције, изнеле своја запажања и утиске о раду Правне клинике.

III. Евалуација рада Правне клинике за медијацију

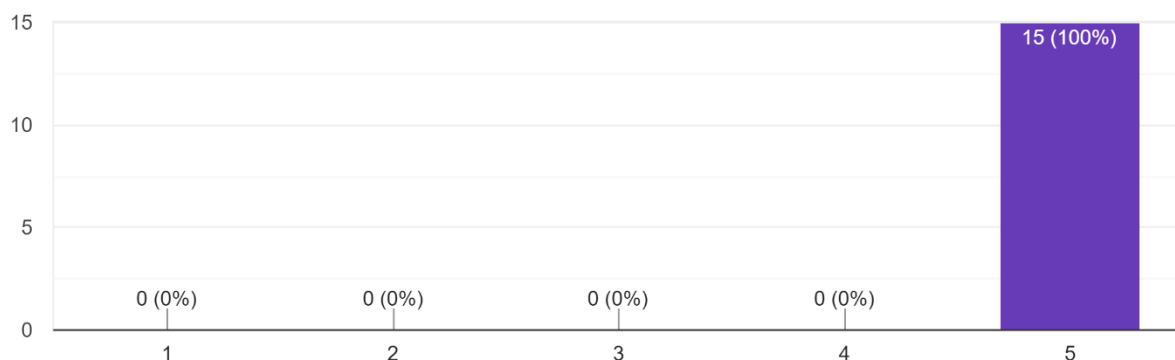
На последњем часу другог семестра Правне клинике, студенткиње и студенти полазници Клинике попунили су анонимну евалуацију, како би оценили квалитет

програма оценама од 1 (најнижа) до 5 (највиша). Резултати евалуације коју је попунило 15 полазника налазе се у наставку:

1. Укупна оцена правне клинике за медијацију: 5,00

1. Ocenite svoje ukupno iskustvo na pravnoj klinici za medijaciju:

15 responses

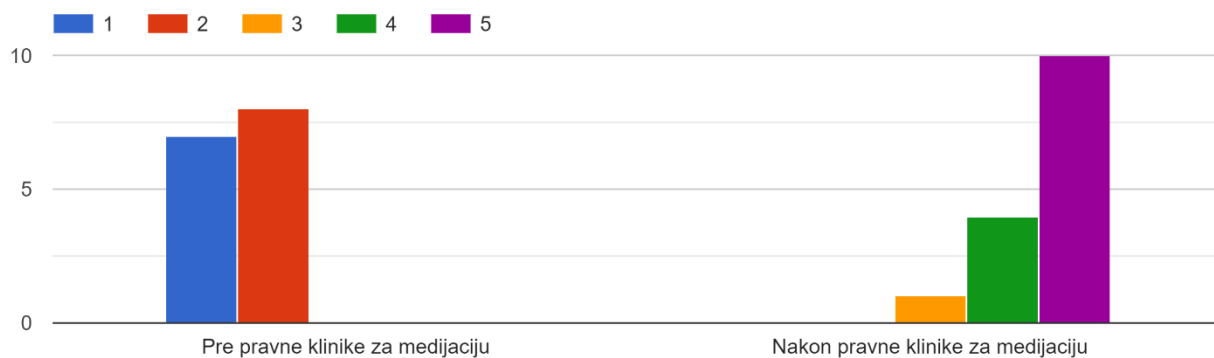

2. Знање пре и након правне клинике за медијацију:

Пре – 1,53

Након – 4,60

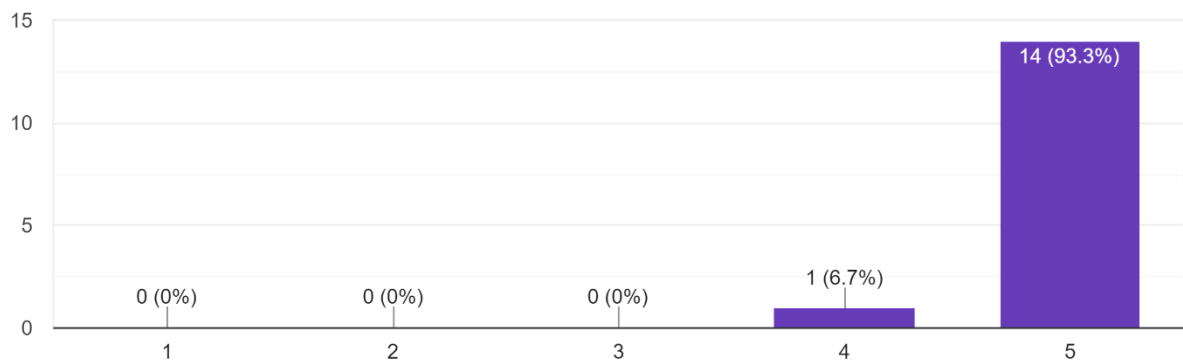
2. Ocenite svoje znanje iz medijacije pre i nakon pravne klinike za medijaciju:

3. Релевантност тема и квалитет материјала: 4,93

3. Relevantnost tema i kvalitet materijala korišćenih na pravnoj klinici za medijaciju:

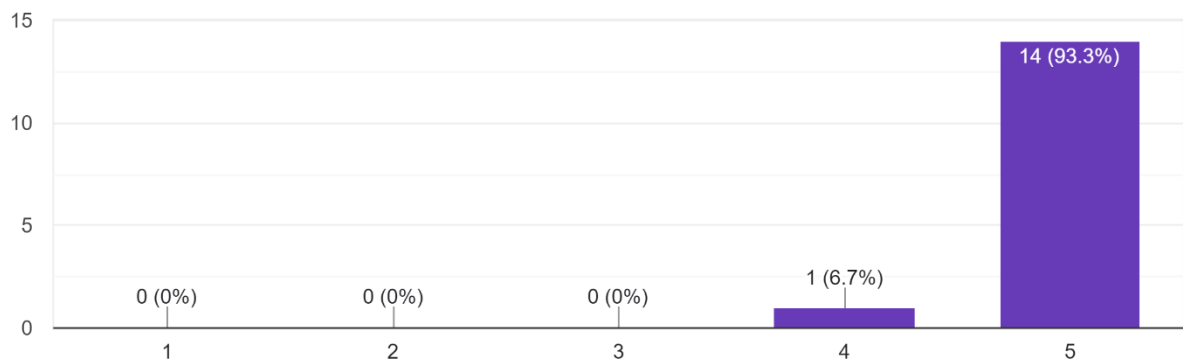
15 responses

4. Стручност и компетентност предавача: 4,93

4. Stručnost/kompetentnost predavača i jasnoća izlaganja:

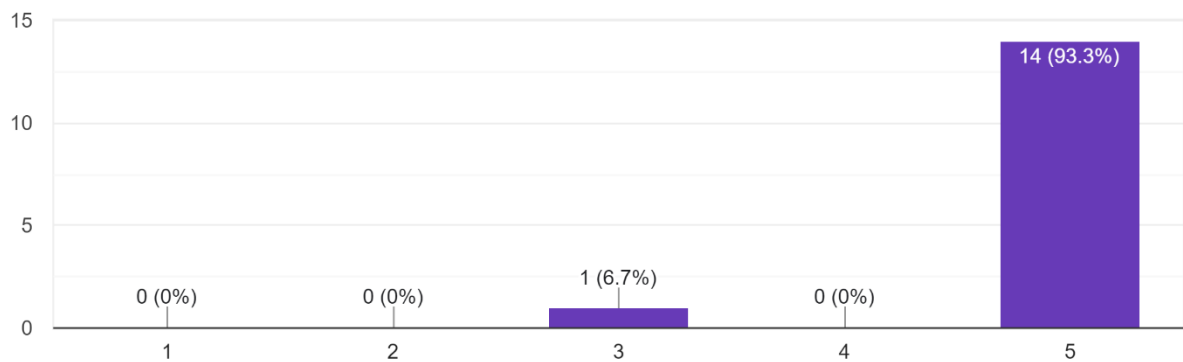
15 responses

5. Однос између теоријског и практичног рада: 4,86

5. Balans između teorijskog i praktičnog rada na pravnoj klinici za medijaciju:

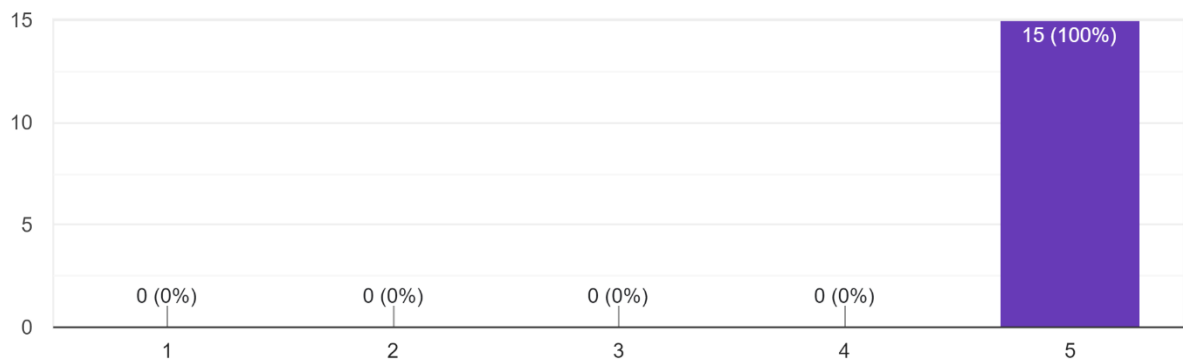
15 responses

6. Доступност предавача и сарадника: 5,00

6. Dostupnost predavača i saradnika za pomoć i podršku:

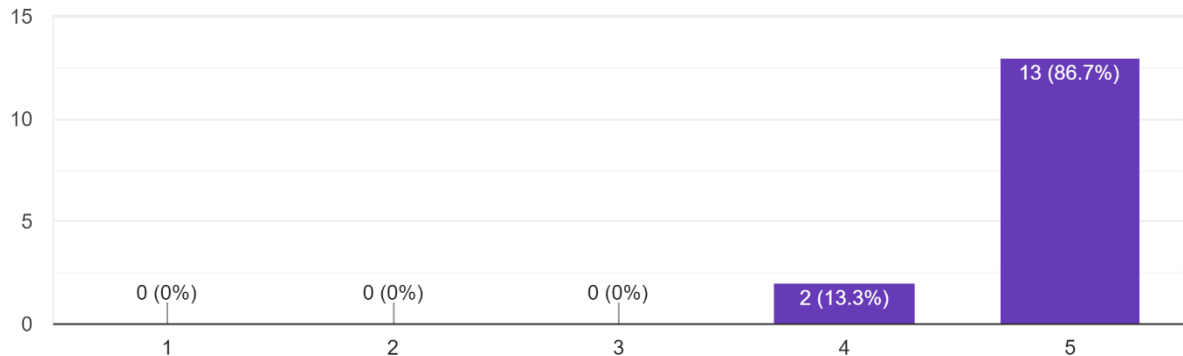
15 responses

7. Релевантност стечених знања и вештина за будући рад: 4,86

7. U kojoj meri će znanja i veštine stečene na pravnoj klinici za medijaciju biti korisne za Vaš budući rad:

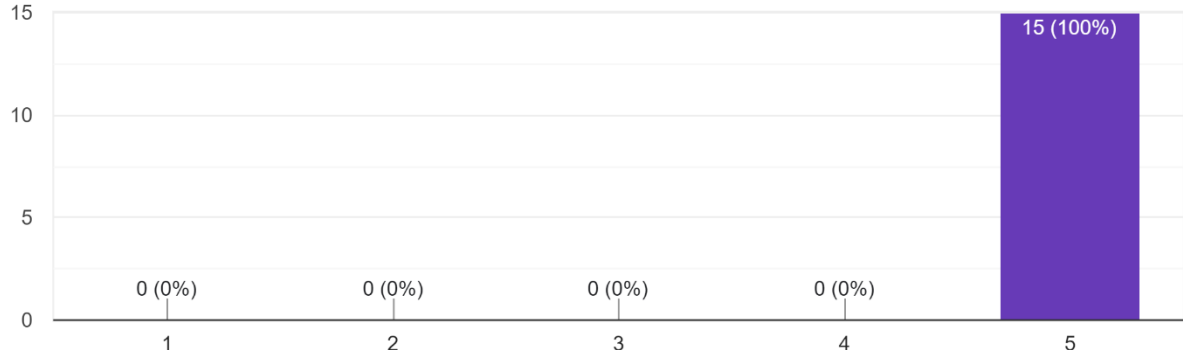
15 responses

8. Значај обрађених тема за студенте Правног факултета: 5,00

8. U kojoj meri su teme koje su obrađene na pravnoj klinici za medijaciju od značaja za studente Pravnog fakulteta:

15 responses

9. Шта Вам се највише допало на правној клиници за медијацију?

- Приступ студентима, симулације медијације...
- Искуства предавача
- Целокупан однос људи и генерално атмосфера
- Симулације и стечене корисне вештине
- Психолошки приступ, рад на часовима у групама
- Практична настава.
- Велика количина знања о медијацији и преговорима коју је медијатор пренео студентима
- Професионалан приступ Блажа, Ане и Милице

- Симулације и дружење
- Обрађивање теоријског и практичног дела која су нам пружила нова искуства и знања која ће нам значити у будућности
- Највише ми се допао приступ предавача уз помоћ којег смо стекли невероватно знање и вештине. Ова правна клиника ми је помогла и у свакодневном животу и комуникацији и ово је дефинитивно најлепше искуство на факултету и нешто чиме бих у будућности волела да се посветим.
- Допао ми се начин на који је медијатор Блажо приступио раду. Све време су студенти активно учествовали на настави индивидуално или групно и сам тим смо давали свој допринос, то је утицало да медијацију научимо и сагледамо из другачије перспективе. Већ сам истицала да је невероватно колико смо научили из практичног рада без једне прочитане странице, сам тим смо све запамтили дугорочно а не краткорочно какав приступ имају предавачи на другим предметима. Часови су били јако занимљиви и држали су пажњу све време. Такође је много значило искуство које је Блажо поделио са нама. Часови су били врло динамични. Такође много је значило сагледати медијацију из свих перспектива, улоге странака, пуномоћника, медијатора. Све похвале имам за ову катедру ништа ту не бих мењала. Допада ми се што у медијацији морамо залазити много дубље од пуког познавања закона, већ да би били добар медијатор морамо поседовати додатне вештине и бити креативни. Драгана Милојчић
- Највише ми се допало то што је рад интерактиван и што студенти пре сваког часа требају бити спремни за материју која се на часу обрађује. Такође оно што је важно је да се инсистирало на брзом раду али не на штету квалитета, већ се тражило брзо упознавање са материјом и креативност у решавању постављених задатака.
- Највише ми се допао начин рада и начин на који нам је Блажо пренео своје знање. Мислим да је пракса коју смо имали веома корисна и да кроз њу доста можемо да унапредимо како своје знање о медијацији, тако и вештине које су потребне за сам поступак медијације, правну професију, али и свакодневну комуникацију са људима.

10. Шта бисте променили/унапредили на правној клиници за медијацију?

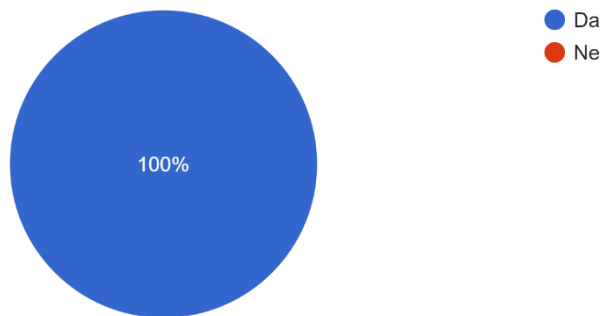
- Ништа, све је топ
- Више детаљних случајева из праксе
- Потпуно сам задовољна са радом на клиници
- Додали бисмо више симулација јер рад на истим доста значи
- Ништа не бих мењала
- Све је било на нивоу, наставити у истом ритму
- Више симулација
- Што се начина предавања тиче и првог семестра, не бих ништа мењала, али бих волела да смо имали више практичног рада у току другог семестра. Много ми је тешко и жао што смо завршили са правном клиником, јер сам једва чекала сваког четвртка, а у другом семестру уторка да се састанемо и научимо нешто ново.
- Ништа, можда би било лепо да на неким семинарима, студенти са клинике покажу шта су заправо научили и колико је медијација заправо корисна и другачија од других грана права.

- Могао би се ангажовати већи број медијатора који би држали предавања јер је неопходно да студенти од што више људи који се овим професионално баве чују искуства медијатора као и знања и технике којима располажу. Оно што би било од користи је и нека литература која ће додатно послужити као извор знања за будуће медијаторе.
- Не бих ништа мењала. Сасвим сам задовољна планом и програмом који пролазимо на курсу. Сматрам да је пажљиво све испланирано како би поступно и континуирано студенти стекли знање али и обновили већ стечено. Такође бих нагласила да је практичан део курса од великог значаја и сматрам да је то једна од ствари које ову клинику разликују од осталих.

11. Да ли бисте учешће на клиници препоручили другим колегиницама и колегама? Да (100%)

11. Da li biste učešće na pravnoj klinici za medijaciju preporučili drugim koleginicama i kolegama?

15 responses

12. Молимо Вас да наведете своје додатне коментаре, предлоге и сугестије:

- Најбоља клиника :)
- Све у свему, једно богато искуство, свакако једно од најлепших искустава на Правном факултету. Вештина која ће ми значити у свим сферама живота.
- Све је било одлично и јако занимљиво целог семестра
- Најбоље и најлепше искуство на факултету. Најбољи предавачи и цео тим!
- Велика је част била радити са Вама и учити од најбољих. На мене сте оставили диван утисак, Ваш рад није за 5 већ за чисту десетку, само тако наставите и пуно среће у даљем раду, велики поздрав од колегинице Драгане. (Замерки наравно немам!)
- Највећи утисак је на мене оставила организација самог курса која се огледала у приступачности предавача и њиховој посвећености студентима. Практичан део је био од значаја нарочито ако се узме у обзир да је медијација непознаница за правнике а камо ли за студенте права, те нам је омогућила да спознамо ту професију из једног много личнијег угла. За друге клинике не знам како су организоване али би свакако требале да размотре овакав начин рада који се не своди на пасивно слушање него и на активан рад студента, нарочито је то важно за оне будуће колеге које ће се одазвати

судском и адвокатском позиву где ће бити у позицији да на неки начин учествују у конфликту који се пуком применом права врло често не могу решити.

- Клиника за медијацију је у потпуности испунила моја очекивања у смислу знања али и праксе коју сам на њој стекла. Сваки час је прича за себе, на сваком часу се чује нешто ново и науче практичне ствари које могу служити на свим животним пољима комуникације са људима. Вештине комуникације које пролазимо док учимо о самом поступку, веома су битне за унапређење сопствених комуникационих вештина било да се ради о пословном делу или животној ситуацији. Велика похвала за медијатора Блажу Недића, који је на сваком часу давао свој максимум и посвећеност сваком студенту понаособ у тежњи да своје стечено знање пренесе, али и исправи грешке и упути нас на прави пут. У сваком тренутку смо имали могућност да разјаснимо своје недоумице са Блажом, али и да приступимо бројним предавањима и материјалима. Ову клинику бих препоручила свим студентима, јер сматрам да је вид знања који се пружа веома битан за будућност, различит и најефикаснији од свих досадашњих облика. Велико је задовољство учити од неког као што је Блажо.

IV. Фотографије са Правне клинике за медијацију (уз одобрење полазника)

1. Прво предавање у првом семестру:

2. Последње предавање у првом семестру:

3. Прво предавање у другом семестру:

4. Симулација медијације – рад у групама:

5. Последње предавање у другом семестру:

